

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS,

19. detsember 2011,

millega kehtestatakse elektri- ja soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/8/EÜ kohaldamisel ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2007/74/EÜ

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 9523 all)

(2011/877/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiivi 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel, millega muudetakse direktiivi 92/42/EMÜ, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 4 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2004/8/EÜ kohaselt kehtestas komisjon otsuses 2007/74/EÜ ⁽²⁾ elektri- ja soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused, mis koosnevad asjakohaste teguritega, sealhulgas ehitusaasta ja kütuse liik, diferentseeritud väärtuste maatriksist.
- (2) Komisjon peab elektri- ja soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused esimest korda läbi vaatama 21. veebruaril 2011 ning hiljem iga nelja aasta järel, et arvestada tehnoloogia arengut ja muutusi energiaallikate jaotuses.
- (3) Komisjon on läbi vaadanud elektri- ja soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused, võttes arvesse liikmesriikide esitatud andmeid reaalses tingimustes käitamise kohta. Läbivaatuses käsitletud ajavahemikul 2006–2011 toimunud parima võimaliku ja majanduslikult põhjendatud tehnoloogia areng osutab sellele, et elektrienergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste puhul ei tuleks otsuses 2007/74/EÜ sätestatud eristust, mis seondub elektri- ja soojusenergia koostootmisüksuse ehitusaastaga, kohaldada pärast 1. jaanuari 2006 ehitatud elektrijaamade suhtes. Aastal 2005 või enne seda ehitatud koostootmisüksuste puhul tuleks kontrollväärtuste kohaldamisel endiselt arvesse võtta ehitusaastat, et peegeldada parima võimaliku ja majanduslikult põhjendatud tehnoloogia täheldatud arengut. Hiljutiste kogemuste ja analüüsi taustal kinnitas läbivaatus, et jätkuvalt tuleks kohaldada kliimatingimustega

seotud parandustegureid. Lisaks tuleks jätkuvalt kohaldada ärahoitud jaotusvõrgukadude parandustegurit, kuna jaotusvõrgukaod ei ole viimastel aastatel muutunud. Ärahoitud jaotusvõrgukadude parandustegureid tuleks kohaldada ka puitkütuseid ja biogaasi kasutavate elektrijaamade suhtes.

- (4) Läbivaatusest ei nähtu, et kuumaveekatelde energiatõhusus oleks asjaomasel ajavahemikul muutunud, ja seega ei tuleks soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtusi seostada ehitusaastaga. Kliimatingimustega seotud parandustegurid ei ole vajalikud, sest kütusest soojusenergia tootmise termodünaamika ei sõltu märkimisväärselt ümbritseva õhu temperatuurist. Samuti ei ole vajalikud jaotusvõrgukadude parandustegurid, sest soojusenergiat kasutatakse alati tootmiskoha lähedal.
- (5) Vajalik on elektri- ja soojusenergia koostootmise investeerimise tingimuste stabiilsus ja investorite usalduse säilimine. Seepärast on samuti asjakohane pikendada elektri- ja soojusenergia kehtivaid ühtlustatud kontrollväärtusi ajavahemikuks 2012–2015.
- (6) Andmed reaalses tingimustes käitamise kohta ei osuta vaatluse all oleval ajavahemikul tänapäevaste elektrijaamade tegeliku tootlikkuse statistiliselt märkimisväärsel paranemisele. Seepärast tuleks otsuses 2007/74/EÜ ajavahemikuks 2006–2011 kehtestatud kontrollväärtusi kohaldada ka ajavahemikul 2012–2015.
- (7) Läbivaatuse tulemusel kinnitati kliimatingimuste ja ärahoitud jaotusvõrgukadudega seotud olemasolevate parandustegurite kehtivust.
- (8) Ühtlasi kinnitati ka soojusenergia puhul ühtsete kontrollväärtuste kasutamine kogu nimetatud ajavahemikul ning kliimatingimuste ja ärahoitud jaotusvõrgukadudega seotud parandustegurite kasutamisest loobumine.
- (9) Võttes arvesse direktiivi 2004/8/EÜ peamist eesmärki stimuleerida elektri- ja soojusenergia koostootmist energia säästmiseks, tuleks motiveerida vanemate

⁽¹⁾ ELT L 52, 21.2.2004, lk 50.⁽²⁾ ELT L 32, 6.2.2007, lk 183.

koostootmisüksuste ajakohastamist, et parandada nende energiatõhusust. Seetõttu tuleks koostootmisüksuse tõhususe kontrollväärtusi tõsta alates 11. aastast pärast selle ehitusaastat.

- (10) Kõnealune lähenemisviis on kooskõlas nõudega, mille kohaselt tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused peavad põhinema direktiivi 2004/8/EÜ III lisa punktis f sätestatud põhimõtetel.
- (11) Tuleks kehtestada elektri- ja soojusenergia eraldi tootmise tõhususe läbivaadatud ühtlustatud kontrollväärtused. Seetõttu tuleks otsus 2007/74/EÜ kehtetuks tunnistada.
- (12) Käesolevas otsuses sätestatud meetmed on kooskõlas elektri- ja soojusenergia koostootmise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste kehtestamine

Elektri- ja soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused on sätestatud vastavalt I ja II lisas.

Artikkel 2

Tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste kohaldamine

1. Liikmesriigid kohaldavad I lisas sätestatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtusi, mis on seotud elektri- ja soojusenergia koostootmisüksuse ehitusaastaga. Kõnealused tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused kehtivad kümne aasta jooksul alates elektri- ja soojusenergia koostootmisüksuse ehitusaastast.

2. Alates 11. aastast pärast elektri- ja soojusenergia koostootmisüksuse ehitusaastat kohaldavad liikmesriigid tõhususe ühtlustatud kontrollväärtusi, mis kehtivad vastavalt lõikele 1 kümne aasta vanuste koostootmisüksuste suhtes. Kõnealuseid tõhususe ühtlustatud kontrollväärtusi kohaldatakse ühe aasta jooksul.

3. Käesoleva artikli tähenduses on elektri- ja soojusenergia koostootmisüksuse ehitusaasta see kalendriaasta, millal koostootmisüksus esimest korda elektrienergiat tootis.

Artikkel 3

Elektrienergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste parandustegurid

1. Liikmesriigid kohaldavad III lisa punktis a sätestatud parandustegureid, et kohandada I lisas sätestatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused iga liikmesriigi keskmiste kliimatingimustega.

Kui ametlikud ilmastikuandmed näitavad, et aasta keskmine õhutemperatuur erineb liikmesriigi territooriumil 5 °C või rohkem, võib kõnealune liikmesriik pärast komisjonile teatamist III lisa punktis b sätestatud meetodit kasutades kehtestada esimese lõigu kohaldamiseks mitu kliimavööndit.

2. Liikmesriigid kasutavad IV lisas sätestatud parandustegureid, et kohandada I lisas sätestatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtusi vastavalt ärahoitud jaotusvõrgukadudele.

3. Kui liikmesriigid kasutavad nii III lisa punktis a kui ka IV lisas sätestatud parandustegureid, rakendatakse III lisa punktis a sätestatud tegureid enne IV lisas sätestatud tegureid.

Artikkel 4

Elektri- ja soojusenergia koostootmisüksuse ajakohastamine

Kui olemasolev elektri- ja soojusenergia koostootmisüksus ajakohastatakse ning ajakohastamise investeerimiskulud on üle 50 % suuremad investeerimiskuludest, mis on vajalikud uue samaväärsuse elektri- ja soojusenergia koostootmisüksuse rajamiseks, peetakse sellise üksuse ehitusaastaks artikli 2 tähenduses seda kalendriaastat, millal ajakohastatud koostootmisüksus esimest korda elektrit tootis.

Artikkel 5

Segakütus

Kui elektri- ja soojusenergia koostootmisüksus töötab rohkem kui ühel kütusel, kohaldatakse eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtusi proportsionaalselt eri kütuseliikide kaalutud keskmise energiatootlikkusega.

Artikkel 6

Kehtetuks tunnistamine

Otsus 2007/74/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 19. detsember 2011

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Günther OETTINGER

I LISA

Elektrienergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused (nimetatud artiklis 1)

Järgmises tabelis esitatud elektrienergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused põhinevad alumisel kütteväärtusel ja ISO standardis sätestatud tingimustel (ümbritseva õhu temperatuur 15 °C, rõhk 1,013 baari, suhteline niiskus 60 %).

	Ehitusaasta: Kütuse liik:	2001 ja varem	2002	2003	2004	2005	2006– 2011	2012– 2015
Tahkekütus	Kivisüsi/koks	42,7	43,1	43,5	43,8	44,0	44,2	44,2
	Pruunsüsi/pruunsöebrikett	40,3	40,7	41,1	41,4	41,6	41,8	41,8
	Turvas/turbabrikett	38,1	38,4	38,6	38,8	38,9	39,0	39,0
	Puitkütused	30,4	31,1	31,7	32,2	32,6	33,0	33,0
	Põllumajanduslik biomass	23,1	23,5	24,0	24,4	24,7	25,0	25,0
	Biolagunevad (olme)jäätmed	23,1	23,5	24,0	24,4	24,7	25,0	25,0
	Taastumatust toorainest (olme- ja tööstus)jäätmed	23,1	23,5	24,0	24,4	24,7	25,0	25,0
	Põlevkivi	38,9	38,9	38,9	38,9	38,9	39,0	39,0
Vedelikud	Nafta (gaasiõli + raske kütteõli), veeldatud naftagaas	42,7	43,1	43,5	43,8	44,0	44,2	44,2
	Biokütused	42,7	43,1	43,5	43,8	44,0	44,2	44,2
	Biolagunevad jäätmed	23,1	23,5	24,0	24,4	24,7	25,0	25,0
	Taastumatust toorainest jäätmed	23,1	23,5	24,0	24,4	24,7	25,0	25,0
Gaasiline	Maagaas	51,7	51,9	52,1	52,3	52,4	52,5	52,5
	Naftatöötlemise heitgaas/vesinik	42,7	43,1	43,5	43,8	44,0	44,2	44,2
	Biogaas	40,1	40,6	41,0	41,4	41,7	42,0	42,0
	Koksiahjugaas, kõrgahjugaas, muud heitgaasid, tagastatud heitsoojus	35	35	35	35	35	35	35

II LISA

Soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused (nimetatud artiklis 1)

Järgmises tabelis esitatud soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused põhinevad alumisel kütteväärtusel ja ISO standardis sätestatud tingimustel (ümbritseva õhu temperatuur 15 °C, rõhk 1,013 baari, suhteline niiskus 60 %).

	Kütuse liik	Aur/soe vesi	Heitgaaside otsekasutus (*)
Tahkekütus	Kivisüsi/koks	88	80
	Pruunsüsi/pruunsöebrikett	86	78
	Turvas/turbabrikett	86	78
	Puitkütused	86	78
	Põllumajanduslik biomass	80	72
	Biolagunevad (olme)jätmed	80	72
	Taastumatust toorainest (olme- ja tööstus)jätmed	80	72
	Põlevkivi	86	78
Vedelikut	Nafta (gaasiõli + raske kütteõli), veeldatud naftagaas	89	81
	Biokütused	89	81
	Biolagunevad jätmed	80	72
	Taastumatust toorainest jätmed	80	72
Gaasiline	Maagaas	90	82
	Naftatöötlemise heitgaas/vesinik	89	81
	Biogaas	70	62
	Koksiahjugaas, kõrgahjugaas, muud heitgaasid, tagastatud heitsoojus	80	72

(*) Kui temperatuur on 250 °C või kõrgem, tuleb kasutada otsese soojuse väärtusi.

III LISA

Keskliste kliimatingimuste parandustegurid ja kliimavööndite määramise meetod elektrienergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste kohaldamiseks (nimetatud artikli 3 lõikes 1)

a) Keskliste kliimatingimuste parandustegurid

Ümbritseva õhu parandustegur põhineb liikmesriigi aasta keskmise temperatuuri ja ISO standardis sätestatud tingimuste (15 °C) erinevusel.

Korrigeerimine toimub järgmiselt:

- i) tõhusust vähendatakse 0,1 % võrra iga 15 °C kõrgema kraadi kohta;
- ii) tõhusust suurendatakse 0,1 % võrra iga 15 °C madalama kraadi kohta.

Näide

Kui liikmesriigis on aasta keskmine temperatuur 10 °C, suurendatakse liikmesriigis asuva elektri- ja soojusenergia koostootmisüksuse kontrollväärtust 0,5 % võrra.

b) Kliimavööndite määramise meetod

Kõikide kliimavööndite piirid kulgevad mööda ümbritseva õhu aasta keskmise temperatuuri isoterme (täiskraadides Celsiuse järgi), mille erinevus on vähemalt 4 °C. Külgnevate kliimavööndite aasta keskmiste õhutemperatuuride erinevus peab olema vähemalt 4 °C.

Näide

Liikmesriigi aasta keskmine õhutemperatuur on kohas A 12 °C ja kohas B 6 °C. Erinevus on suurem kui 5 °C. Liikmesriik võib kasutada kahte kliimavööndit, mida eraldab 9 °C isotherm, seega asub esimene kliimavöönd 9 °C isothermi ja 13 °C isothermi vahel, kus aasta keskmine õhutemperatuur on 11 °C, ja teine kliimavöönd asub 5 °C isothermi ja 9 °C isothermi vahel, kus aasta keskmine õhutemperatuur on 7 °C.

IV LISA

Ärahoitud jaotusvõrgukadude parandustegurid elektrienergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste kohaldamiseks (nimetatud artikli 3 lõikes 2)

Pinge	Jaotusvõrku suunatud elekter	Kohapeal tarbitud elekter
> 200 kV	1	0,985
100–200 kV	0,985	0,965
50–100 kV	0,965	0,945
0,4–50 kV	0,945	0,925
< 0,4 kV	0,925	0,860

Näide

Maagaasil töötava kolbmootoriga 100 kW_{el} koostootmisüksus toodab 380 V elektrit. Sellest 85 % kasutatakse oma tarbeks ja 15 % suunatakse jaotusvõrku. Elektri jaam ehitati 1999. aastal. Aasta keskmine õhutemperatuur on 15 °C (kliimaga seotud parandus ei ole vajalik).

Käesoleva otsuse artikli 2 kohaselt tuleks üle kümne aasta vanuste koostootmisüksuste suhtes kohaldada kümne aasta vanuste koostootmisüksuste kontrollväärtusi. Vastavalt käesoleva otsuse I lisale kohaldatakse 2011. aastal sellise maagaasil töötava koostootmisüksuse suhtes, mis on ehitatud 1999. aastal ja mida ei ole ajakohastatud, 2001. aasta tõhususe ühtlustatud kontrollväärtust 51,7 %. Pärast jaotusvõrgukao arvesse võtmist on kõnealuses koostootmisüksuses elektrienergia eraldi tootmise tõhususe kontrollväärtus järgmine (põhineb käesolevas lisas nimetatud tegurite kaalutud keskmisel):

$$\text{Ref } E_{\eta} = 51,7 \% * (0,860 * 85 \% + 0,925 * 15 \%) = 45,0 \%$$